

Fumata blanca

EFE

El tripartit i CiU aconsegueixen pactar finalment un nou projecte d'Estatut de Catalunya, després d'un llarg procés de negociació que s'ha estirat fins a l'últim minut. El reconeixement de Catalunya com a nació i un nou sistema de finançament són dos punts que de ben segur garanteixen la polèmica política a Madrid, on, d'aquí uns mesos, el Congrés de Diputats haurà de debatre si accepta el projecte català.

Tot a punt per a la pluja de pedres

Dos dies d'un intens debat parlamentari (amb reunions i intercanvis de papers als passadissos) i un de votació han posat fi a un debat de prop de vint mesos. El Parlament de Catalunya ja ha aprovat la proposta de nou Estatut, amb el suport de 120 diputats, de 135 que n'hi ha, tots menys els del PP. Tot i l'aprovació, encara està molt lluny el final del debat estatutari. Ara va cap a Madrid. Allà, en els propers mesos, el Congrés de Diputats haurà d'aprovar o no la seva tramitació. Per tant, encara en sentirem a parlar molt d'aquesta reforma estatutària. I com és lògic, cada pas endavant que faci el nou text, més tensió política s'aixecarà. Només cal mirar la reacció immediata del portaveu popular, Ángel Acebes, que va reclamar al Govern espanyol que tramités la proposta catalana com el que és al seu parer, "una reforma de la Constitució". El PP no està sol en aquesta oposició visceral al nou Estatut català. A banda de gran part de la premsa espanyola, amplis sectors del PSOE tampoc veuen amb bons ulls el que va aprovar el Parlament català el passat divendres 30 de setembre, i tot fa preveure una dura i complicada negociació política entre els representants catalans i els espanyols.

El nou Estatut. El nou text comença amb un preàmbul que defineix els principis bàsic i la justificació històrica i política del propi estatut. Entre els arguments, es reconeix indirectament el dret a l'autodeterminació sense citar-lo amb la fórmula de "la votació dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya de determinar lliurement el seu futur". El preàmbul el segueix el "Títol preliminar". És en aquest punt on l'article 1 diu que "Catalunya és una nació". Els drets històrics també queden recollits en l'article 5, com a fonament de l'autogovern. En aquest apartat de l'Estatut s'inclou per

Els prop de vint mesos de debat estatutari a Catalunya són lluny d'haver acabat. Ara, amb l'acord assolit el passat 30 de setembre al Parlament català, el debat estatutari es mantindrà obert i més virulent.

primer cop "el dret i el deure" de conèixer el català. Així mateix, es parla de la promoció de la relació amb els territoris de parla catalana. Ja en aquest punt, hi ha el reconeixement de l'autogovern de la Vall d'Aran. El reconeixement nacional (occità) cultural i polític d'aquesta comarca també es plasma en altres articles de l'Estatut.

El "Títol I. De drets, deures i principis rector" inclou referències als drets i deures en àmbits socials i civils, en el terreny polític i administratiu, en l'àmbit lingüístic, etc. El "Títol II, de les institucions", estipula les bases de l'estructura territorial de l'administració, que preveu que Catalunya estarà organitzada administrativament per municipis i vegueries, amb les comarques com a àmbit supramunicipal. El "Títol III. Del poder judicial a Catalunya" preveu que el TSJC sigui la màxima instància judicial a Catalunya. També insta a crear el Consell de Justícia de Catalunya, com a òrgan de descentralització del consell General del Poder Judicial, i demana la participació en la designació dels ma-

Els prop de vint mesos de debat estatutari a Catalunya són lluny d'haver acabat. Ara, amb l'acord assolit el passat 30 de setembre al Parlament català, el debat estatutari es mantindrà obert i més virulent.

gistrats del Tribunal Constitucional, entre d'altres punts. El "Títol IV. De les competències", un dels més extensos, blindava les competències exclusives amb la potestat legislativa i executiva "íntegra i excloent" de la Generalitat. L'articulat recull competències en prop de 60 matèries diferents, d'àmbits com: organització de les administracions públiques en matèria de recursos hídrics, associacions i fundacions, caixes d'estalvis, horaris comercials, consultes populars, cultura, educació, energia i mines, esport (inclou afavorir la participació en competicions oficials de les federacions esportives catalanes), habitatge, immigració, indústria, transport i comunicació (competència exclusiva en ports i aeroports), etc.

El "Títol V. De les relacions de la Generalitat amb l'estat, amb altres comunitats autònomes i amb la Unió Europea, i de l'acció exterior de la Generalitat" és un dels apartats que potser fa un tomb més important de concepte junt amb el del finançament. En aquest apartat es preveu la creació de la comissió

bilateral estat-Generalitat, com a marc permanent de relacions entre les dues administracions. Tot i així, el nou Estatut català també preveu la possibilitat d'establir convenis amb d'altres autonomies, així com la participació en òrgans multilaterals estatals. Pel que fa a Europa, preveu la participació de represen-

tants de la Generalitat en totes les delegacions espanyoles de la UE que tractin assumptes de la competència de la Generalitat o que afectin Catalunya. Així mateix, Catalunya podrà esdevenir una circumscripció electoral única europea, sola, o amb d'altres comunitats autònomes veïnes. En matèria de projecció ex-

terior es preveu potenciar aquelles matèries que siguin competència de la Generalitat, ja sigui de manera individual o mitjançant la participació de les delegacions espanyoles. En matèria cultural s'estableix la presència de la Generalitat a la UNESCO. El "Títol VI. Del finançament de la Generalitat i l'aportació catalana a les finances de l'estat", va ser el principal escull de la negociació del text estatutari. Finalment, després d'unes negociacions intenses, es va aconseguir una fórmula intermèdia entre la proposada pel tripartit i la de CiU, que preveu que la Generalitat recapti tots els impostos mitjançant la creació d'una Agència Tributària de Catalunya (vegeu més informació a les pàgines 22 i 23). El nou Estatut conclou amb el "Títol VII. De la reforma de l'Estatut", les disposicions transitòries, i les finals.

Un llarg camí. Aprovat el nou text a Catalunya, comença ara un llarg camí que està per veure si arriba a bon port. Dependrà de l'èxit de les negociacions a Madrid. I en aquest punt, tal com el mateix president de CiU, Artur Mas, va reconèixer en el ple parlamentari de l'aprovació de l'Estatut, la responsabilitat principal recau en el PSC. De fet, els socialistes catalans tenen molt present que se'ls acosta un temps difícil, ja que coneixen molt millor que ningú els recels que el nou text desperta en amplis sectors del PSOE. Es veurà ara si el debat de l'Estatut català afecta els equilibris polítics de l'executiu de Madrid i del català. Un posicionament restrictiu del PSOE davant de la proposta catalana

Cronologia de l'Estatut

■ 7 D'OCTUBRE DEL 2002

Debat de política general. Resolució 1489/VI. S'acorda "emprendre en la propera legislatura els tràmits necessaris per a la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i per a la devolució dels drets històrics de Catalunya".

■ 17 DE DESEMBRE DEL 2002

Resolució 1653/VI del Parlament de Catalunya, per la qual s'aprova el Document de la Comissió d'Estudi per a l'Aprofundiment de l'Autogovern.

■ 9 DE FEBRER DEL 2004

La Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat de Catalunya i Govern Local (COAG) nomena la ponència redactora de la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

■ 12 DE FEBRER DEL 2004

Primera sessió de la ponència.

■ DEL 26 DE MARÇ AL 20 DE MAIG 2004

Compareixences d'organitzacions socials: sindicats i patronal; associacions i federacions de l'àmbit municipalista; consumidors; usuaris; botiguers; comerciants; col·legis professionals i intercol·legials; món educatiu; sindicats agraris i de pescadors; ONG.

■ 27 DE MAIG DEL 2004

El conseller de Relacions Institucionals i Participació Ciutadana, Joan Saura, tanca la ronda de compareixences en representació del Govern.

pot posar en una difícil situació el PSC, que es veuria entre l'espasa i la paret, entre haver d'enfrontar-se als seus coreligionaris a Madrid per defensar la proposta d'Estatut, o desvirtuar els acords obtinguts amb la resta de partits catalans i posar en perill l'estabilitat del tripartit.

En el mateix sentit, ERC, com a aliats parlamentaris al Congrés de Diputats del Govern del PSOE, serà un altre element important de pressió en les negociacions.

De moment, però, si més no durant el debat en el qual es va aprovar el nou Estatut, sembla que l'ambient polític català ha entrat en una nova fase. Les ferides obertes arran de la crisi del Carmel –amb l'episodi del “3%”, referit a suposades comissions en la contractació de l'obra pública– semblen haver cicatritzat. El Govern tripartit ha donat mostres de cohesió i el president de CiU, Artur Mas, ha ofert la seva col·laboració per aconseguir, amb el suport unitari de tots els partits catalans a la proposta, més capacitat negociadora a Madrid. A aquesta unitat política s'hi afegiran diverses iniciatives per reforçar el suport social de la proposta de nou Estatut de Catalunya. És el cas, per exemple, de les propostes de suport fetes per bon nombre de municipis catalans i de moviments socials.

Si aquesta unitat no es trenca, avui la política catalana sembla més preparada per fer front a la pluja de pedres que es congria a Madrid.

Enric Rimbau

■ **JULIOL DEL 2004**

La ponència comença el procés de redacció de la proposta de reforma de l'Estatut.

■ **12 DE NOVEMBRE DEL 2004**

Reunió a Miravet del president de la Generalitat amb els líders dels diferents partits polítics.

Pariràs amb dolor

Els tres dies que ha durat el ple de l'Estatut s'han viscut amb la intensitat d'un part difícil. El compte enrere ha fet bullir passadissos i despatxos tant com el mateix hemicicle. O més.

Divuit mesos de gestació ja feien preveure certa agitació a l'hora d'infantar. I a fe que n'hi ha. Cent metres més enllà del punt convuls, però, al parc de la Ciutadella de Barcelona, la calma és absoluta: hi mandregen bèsties de ploma; el gran mamut, estàtua característica del parc, aguanta amb idèntic estoïcisme la pesantor solar i el grup de turistes que se li enfilen a la trompa per a la foto típica. Res no anuncia, del mamut estant, el rebombori que sacseja de cap a cap la sala de parts en què s'ha convertit, aquests dies, el Parlament del Principat de Catalunya. Perquè, si ho hem de jutjar pel nombre de cotxes que té aparcats al davant i pels xofers que s'esperen prop de la porta i xerrotegen i fan tabola grupal, se n'hi cou una de grossa.

I, efectivament: un formiguer de periodistes de tota mena i mida i condició (diu que el Parlament no n'havia acollits mai tants com ara), donen a l'edifici una bullícia que s'endevina inusual. “Normalment –comenta algú–, això és un cementiri”. Però avui, no. Avui és el primer dels tres dies d'una sessió parlamentària (la número 66) que hom

ha convingut d'anomenar històrica. Un nou Estatut és a punt de veure la llum i en tres dies es decidirà si és que sí o és que no.

D'entrada, se sap que la cita és mediàticament vinculant per l'eixam de periodistes que vagaregen per la sala dels passos perduts; que comenten rumors i xafardegen i avancen prediccions. Cícliquement, el formiguer de micròfons, llibretes i càmeres es fa remolí i envolta algun personatge susceptible de declaracions. Ningú no sortirà del guió, però: “estem fent un esforç enorme d'aproximació”, “treballem per l'acord” i coses per l'estil.

Mentre el PP defensa la seva esmena a la totalitat, que tothom sap que no té cap possibilitat de prosperar, s'allarguen les negociacions: el temps és or i el cronòmetre corre implacable. Potser per això tot sovint, més que no pas dins del ple, la gent és a fora, a les sales que propicien reunions, als passadissos. I allà, com que l'espai és reduït, sempre acabes topant amb l'un o l'altre: “La mida dels passadissos –filosofa un periodista– et dona una idea de la dimensió de l'autogovern que gestiona aquest Parlament”.

■ **17 DE NOVEMBRE DEL 2004**

El conseller de Relacions Institucionals i Participació Ciutadana, Joan Saura, presenta l'informe sobre els resultats del procés participatiu sobre l'Estatut.

■ **MAIG DEL 2005**

La ponència tanca el document de primera lectura del nou text estatutari.

■ **11 DE MAIG DEL 2005**

La ponència nomena un grup de treball, que es reuneix per primera vegada en aquesta data.

■ **11 DE JUNY DEL 2005**

Reunió al Parlament del president de la Generalitat i del president del Parlament amb els líders dels diferents partits polítics.

■ **2 DE JULIOL DEL 2005**

Es tanca la segona lectura del document de la ponència.